

JEAN NOUVEL

- Eden najbolj inteligentnih arhitektov našega časa.
- Arhitekt nekega posebnega stila in človek dejanj.
- Pravi, da ga je **zaznamovala mladost**- vzgojen je bil v zelo **strogi družini**, zato je kot otrok rasel z željo po preseganju dovoljenega. Ta **strast po nedovoljenem** je zaznamovala njega in njegovo delo.
- Želel je študirati slikarstvo, vendar mu starši niso dovolili, zato se je vpisal v Pariz na arhitekturo.
- V biroju so ga kot začetnika takoj poslali na gradbišče, ob popoldnevih pa je imel čas za **pogovore z Virilio-jem**.
- Nouvel je tudi **kritik današnjega časa** (kako doživljamo prostor?) in **raziskuje fenomene tehnoloških napredkov** ter njenih pozitivnih in negativnih posledic; pogovori s filozofi (posledice so sorazmerne z razvitostjo tehnologije).
- **Vprašane 'umetnosti interpretacije gibanja':**
  - knjiga Virilio: 'The vision machine'
  - Ideja Rodena je, da **fotografija laže** (zamrzen gib ali paraliziran človek) in da je dalj od resničnosti kot umetnost.
- **Vprašanje 'svetlobe':**
  - Dosti **definiralo Nouvela**.
  - **Svetloba kreira podobe**- svetloba je pogoj podobe.
  - 1935 v Nienbergu- '**Katedrala luči**' Hitlerjevega arhitekta Sper-a: 150 reflektorjev protizračne obrambe uporabljenih kot stebrov svetlobe- svetijo v zrak. To je bil **virtualni projekt**- ko se luči izključijo, ga ni več.
- **Vprašanje 'originala in kopije':**
  - Michelangelo se sprašuje o objektivnosti lepote.
  - **Refleksi, odboji, transparence** postanejo za Nouvela tehnični pripomoček (opera v Lyonu)- dati **občutek prostornosti** prenatrpanemu prostoru.
  - Svetloba se spreminja, ko hodimo skozi prostor- telesa postanejo živa.
- **Nouvela zanima tudi film:**
  - Prijateljuje z režiserjem Vin Vandersenom.
  - Zanima ga grafičen zapis neke zgodbe in učinki filma v arhitekturi.
  - Avtentičnost je možna le z zgodbo in ne samo skozi podobe.
  - Nouvela zanimajo: kadriranje podob, igra svetlobe in sence, ki se spreminja.
- Jean Nouvel je postal razpoznaven v 80-ih letih s serijo stavb.
- Nouvel se vidi kot **arhitekt specifike**: določen program in pogoji projekta dajo skupaj specifičen odziv.
- Njegova arhitektura **poudarja izbiro materiala in svetlobe** nad igro volumna in prostora.

OPERA V LYONU, 1993

- Zmaga na natečaju za **modernizacijo opere iz 19.st.**, ki stoji v centru Lyona, ga je lansirala med najboljše arhitekta.
- Novo gledališče je **potrojilo prvotni volumen**: dodatni prostori so bili zgrajeni pod objektom in na njegovi strehi, ki je čista geometrijska pol-valjasta forma.
- Z njo je dokazal, kako je možno doseči **lahkotnost podobe**: ne z samo obliko, temveč z materialom, teksturo, barvo, itd.
- Pri **strehi** je uporabil novo tehnologijo: ponoči se **spremijajo barve** (črna, zlata in rdeča).
- Opera je s svojo silhueto postala razpoznavna točka v urbanem centru in ob enem visoko kakovostno delovno okolje.

ARABSKI KULTURNI CENTER, PARIZ

- Institut du Monde arabe
- Tudi za projekt te stavbe je zmagal na natečaju (državnem) in njegova realizacija je zanj pomenila pomembno točko v karieri.
- 1990 je za objekt prejel nagrado '**Aga Khan Award**' v Kairu, kjer ga je v govoru opisal kot **simboličen most med Vzhodom in Zahodom** (dialog med dvema kulturama).
- Center je iz **dveh delov**: na eni strani je **ukriviljen** in natančno sledi reki Seni, na drugi strani pa s **kvadratastim volumnom** sledi okoliškim zgradbam. Ločuje ju **notranje odprto dvorišče** pravilne kvadratne oblike.
- Center ima knjižnico, restavracije itd.
- Zelo zanimiva je **južna fasada**, ki prekriva kvadrati del zgradbe: en in **isti motiv** (vsi delčki so enaki, samo različnih velikosti) se ponavlja v različnih oblikah in deluje kot **zaslonka fotoaparata**- fasada se preko senzorjev **odziva na zunanjo svetlobo**, jo proicira v notranjost in z njo definira prostor ter ustvarja podobe, ki se spreminjajo skozi različne okoliščine.
- Fasada je **dialog med zelo moderno in staro kulturo**.
- Lahko bi jo opisali tudi kot **parafrazo arabeske**: na svet gledamo skozi filter, kar je dostikrat bolj zanimivo kot realnost sama.
- Pri človeku sproži nenavadne reakcije. Ne oponaša historičnih motivov, ampak jih pretvori v sednajost. Posledica vsega tega, vprašanje: oblikovanje teh podob. 1. je lepota subjektivna ali ne. 2. materialnega čim manj.
- Z oblikovanjem fasade Nouvel ni pokazal samo odlične tehnološke virtuoznosti, ampak tudi občutljivost za kulturo, ki je do takrat niso znali dobro 'prevesti'.

FUNDACIJA CARTIER, PARIZ

- **Upravna stavba** Cartier-a z razstavnimi prostori.
- **Težava** je nastala zaradi **parcele**, ki je bila **parkovna površina** in je zato lahko zgradil stavbo samo na tlorisu prejšnje vile, nova pa naj bi imela 11.000m² površine. Pred stavbo stoji 200 let stara **zaščitena cadra**, ki je ni smel odstranit.
- Objekt je zgrajen iz **osmih etaž pod zemljo**, nad katerimi se dvigata **dve etaži** galerije in nad njima še **sedem etaž pisarn**.
- 'Arhitektura mora ostati doživetje nečesa, kar je lepo.'
- Okrog stavbe je postavil **ogrodje**, ki deluje kot da stoji samo zaradi sebe. Sama stavba pa je **zastekljena**. Z združitvijo teh elementov je omogočil **ogromno možnosti zaznavanja** (spreminjanje podob odra) in optično povečal zgradbo.

- Dvoetažna galerija v pritličju, ki ima v višino 8m stekla, se po potrebi zapira z zavesami. Ustvarja **sožitje odprtega in zaprtega dela** galerije.

SOCIALNA STANOVANJA, NIMES

- V času demonstracij leta 1968 je bil študent in je kot levičar sodeloval na pariškem arhitekturnem bienalu.
- **Nemausus 1** (1985-87) je bil zgrajen kot del programa socialnih stanovanj v industrijski coni Nimes-a.
- Do sedaj je bilo zmanjševanje normalnih kvadratur za družino na minimum, Nouvel pa se s tem ni strinjal in je **postavil postulate**:
  - lepo stanovanje je **veliko**,
  - **dvostranska orientiranost** (zaradi osončenja in prezračevanja),
  - tlorisi morajo biti razmeroma **fleksibilni**, da se lahko spreminjajo glede na potrebe.
- Prototip je videl v **ameriških loftih**.
- Želel je doseči **večja stanovanja**- cena bi bila glede na investicijo, ne pa na kvadraturu.
- Glavni razlog za **zmanjšanje končne cene (za 30%)** je uporaba **industrijskih serijskih materialov**: zunanja železna stopnišča, industrijska tla, industrijska eno in dvo etažna vrata, zunanji PVC senčniki, osvetljava, mreže uporabljene za fasade in garaža v pritličju (stavba stoji na stebrih), ki je naravno prezračevana in osvetljena.

ARHITEKTURA:

- V **dveh paralelno postavljenih 6 nadstropnih blokih** je 114 stanovanj in ker so večinoma duplexi, so hodniki potrebni le v vsakem drugem nadstropju. S tem je zmanjšano dostopno območje, ki je odprto in postavljeno ob obodu stavbe.
- Vsa stanovanja so orientirana dvostransko in vodijo na **zunanje hodnike/ terase**: na eni strani lahko ljudje živijo kot skupnost, na drugi pa imajo željeno zasebnost.
- **Stanovanja so prostorna** in uporabna površina je, vsaj vizualno, povečana še z ogromnimi odprtinami na galerije.
- Tlorisi so **enostavni kvadrati** organizirani kot dodajajč vzorec med paralelnimi galerijami, kar nam da **17 različnih tipov**.
- Dolga bloka sta pokrita z **lebdečo kovinsko streho**, ki daje vtis stroja ali ladje.
- Transparentnost pritličja in pazljivo projektirana okolica med in okoli blokov, ustvarjajo prejš občutje vrtnega mesta, kot pa industrijskega predmestja.

BEZONS, ILOT

- Stavba postavljena na parcelo, ki jo iz ene strani omejuje gost promet, z druge pa stadion.
- Zaradi okoliškega hrupa naredi **dvojno fasado**.
- **Komunikacije** so tudi tukaj postavljene **zunaj zgradbe**: iz javne površine (balkona) stopiš v posamezna stanovanja.

OBJEKT KULTURNEGA CENTRA

- Pritličje je **dvojno** oz. dvo etažno, nad njim pa so **štiri nadstropja stanovanj**.

- Zastekljena fasada z **zunanji roloji**- vidi se, kdaj uporabnik uporablja prostore.
- Njegova novost: **dvojna zasteklitev na fasadi in enojna zgoraj** (prej obratno). Če pozimi zapreš zunanjo fasado, je manjša poraba energije, zaradi vmesnega prostora- dodatna možnost izkoriščanja prostora.

POČITNIŠKO NASELJE V MEDITERANU

- **Dialog naravnega** (kamor je objekt vgrajen) **in poliranega kamna** (fasada stavbe).
- Primarni elementi so **naložene terase** obdane s kamnom.
- Konceptualno čisti značaj (kako v material...)

DUNAJ: HRAMI- STANOVANJA

- **Krožni tloris** objekta, z notranjim krožnim atrijem pokritim s **kupolo**.
- **Stanovanja** so orientirana v **skupni osvetljeni prostor**.
- Stranska površina ob oknih je **multiplicirana z ogledali**- igra zrcaljenja in igranja s svetlobo.